

Załącznik 8 – Standardy dotyczące kosztów w projekcie

Niniejszy załącznik określa wymagane standardy kosztów działań realizowanych w projektach złożonych w odpowiedzi na konkurs nr POWR.03.05.00-IP.08-00-DOS/2019. Uwzględnione zostały w nim, z jednej strony, zasady zapisane w *Informacja na temat wykorzystania dotacji podmiotowej przeznaczonej na zadania związane z zapewnieniem osobom niepełnosprawnym warunków do pełnego udziału w procesie przyjmowania na studia, do szkół doktorskich, kształceniu na studiach i w szkołach doktorskich lub prowadzeniu działalności naukowej*, a także *Wskazówki IZ PO WER do opracowania zestawienia standardu i ceny rynkowych wybranych wydatków w ramach PO WER*.

I. Zasady ogólne:

Standardy dotyczące kosztów w projekcie stanowią katalog otwarty. Niemniej jednak beneficjent jest zobowiązany do stosowania także innych przedstawionych w nich zasad.

Na beneficjencie spoczywa odpowiedzialność za jakość prowadzonych w projekcie działań, jak również racjonalność i efektywność ponoszonych wydatków. Weryfikacja standardów jakości, które przekładają się również na efektywność wydatków, jest prowadzona – w pierwszej kolejności – w trakcie oceny wniosku o dofinansowanie na podstawie informacji ujętych we wniosku. Wobec powyższego wnioskodawca jest zobowiązany do uzasadnienia każdego wydatku poprzez opis standardu jakościowego (poprzez opis np. wymagań dotyczących wykonawcy/usługodawcy/personelu, wymiaru czasowego, zakresu merytorycznego działań, przedstawienie specyfikacji kupowanego sprzętu, dokonywanych inwestycji), jak również przedstawienie zastosowanej kalkulacji kosztu. Informacje te można zamieścić w sekcji XI wniosku o dofinansowanie projektu **Uzasadnienie wydatków**, którego część 2. jest polem obligatoryjnym.

Weryfikacja spełnienia opisanych standardów będzie oparta w pierwszej kolejności o zapisy wniosku o dofinansowanie, w związku z powyższym niezwykle istotne jest zawarcie wszystkich wymaganych informacji we wniosku oraz stosowanie precyzyjnego języka (w tym jak najmniej skrótów).

IOK zastrzega sobie prawo do przeprowadzenia po zakończeniu naboru w konkursie analizy kosztów założonych we wniosku o dofinansowanie w odniesieniu do analogicznych kosztów w pozostałych wnioskach złożonych w odpowiedzi na konkurs tak, aby wydatki w zatwierdzonych do dofinansowania wnioskach były wystandaryzowane.

Jednocześnie, na etapie realizacji i rozliczania projektu, IOK dopuszcza możliwość uznania za niekwalifikowalne kosztów działań o zmienionych warunkach, podwyższonych kosztach i standardzie niższym niż założone w obowiązującym wniosku o dofinansowanie, stanowiącym załącznik do umowy o dofinansowanie projektu.

Projekty powinny finansować usługi o standardzie zbliżonym do usług powszechnie dostępnych, komercyjnych. Nie jest zasadne finansowanie działań dodatkowych, zawyżających standard. Należy mieć też na uwadze kwestie trwałości działań projektowych. Stawki wynagrodzeń, szczególnie osób zatrudnianych na umowy o pracę, nie powinny odbiegać od stawek obowiązujących u wnioskodawcy na analogicznych stanowiskach lub przy zbliżonym zakresie obowiązków (np. stawki ustalone na podstawie obowiązujących regulaminów wynagradzania).

Obligatoryjne jest porównanie kosztów danej usługi przewidzianej projektem z kosztem usługi dostępnej na rynku komercyjnym. W tym celu należy przeprowadzić i udokumentować porównanie cen rynkowych. IOK zastrzega sobie możliwość zwrócenia się do wnioskodawcy – na każdym etapie oceny wniosku oraz po zawarciu umowy o dofinansowanie – o przedłożenie dokumentów potwierdzających należyte oszacowanie kosztu, który został ujęty w budżecie projektu. IOK zwraca również uwagę na fakt, iż cenniki i standardy obowiązujące w jednostce nie zwalniają Wnioskodawcy z dokonania rozeznania i potwierdzenia racjonalności stawek. Jednocześnie IOK przypomina, że fakt przeprowadzenia rozeznania rynku na etapie przygotowywania wniosku o dofinansowanie projektu, nie zwalnia beneficjenta z trybów konkurencyjnych (w tym rozeznania rynku) na etapie realizacji umowy o dofinansowanie.

Stosowanie kwot, wskazanych w części III niniejszego opracowania, nie zwalnia członków KOP z weryfikacji zasadności i racjonalności wszystkich stawek, również tych mieszczących się poniżej maksymalnego poziomu. Przyjęcie stawki maksymalnej nie oznacza, że będzie ona akceptowana w każdym projekcie – przy ocenie budżetu brane będą pod uwagę m.in. takie czynniki, jak np. stopień złożoności wsparcia udzielanego w ramach projektu, wielkość grupy docelowej.

II. Wykorzystanie dotacji podmiotowej na zadania związane z zapewnianiem warunków osobom niepełnosprawnym

Informacja na temat wykorzystania dotacji podmiotowej przeznaczonej na zadania związane z zapewnieniem osobom niepełnosprawnym warunków do pełnego udziału w procesie przyjmowania na studia, do szkół doktorskich, kształceniu na studiach i w szkołach doktorskich lub prowadzeniu działalności naukowej

W myśl art. 371 ust. 2 ustawy – *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* (Dz. U. z 2018 r. poz. 1668, z późn. zm.), środki finansowe przyznawane na finansowanie zadań związanych z zapewnieniem osobom niepełnosprawnym warunków do pełnego udziału w procesie przyjmowania na studia, do szkół doktorskich, kształceniu na studiach i w szkołach doktorskich lub prowadzeniu działalności naukowej przekazywane są **w formie dotacji podmiotowej**. Oznacza to iż, zgodnie z art. 131 – ustawy *o finansach publicznych* (Dz. U. z 2017 r. poz. 2077, z późn. zm.) dotacje te obejmują środki dla podmiotu wskazanego w odrębnej ustawie (w tym przypadku uczelni publicznej i niepublicznej), wyłącznie na dofinansowanie działalności bieżącej w zakresie określonym w odrębnej ustawie (w tym przypadku ustawie – *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce*).

Sformatowano: Wyróżnienie

Sformatowano: Wyróżnienie

W związku z powyższym ze środków omawianej dotacji mogą być finansowane:

- a. wydatki bieżące;
- b. koszty nabycia lub wytworzenia we własnym zakresie środków trwałych niezaliczonych do pierwszego wyposażenia, których wartość początkowa jest niższa od kwoty określonej w art. 16f ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. *o podatku dochodowym od osób prawnych* (Dz. U. z 2018 r. poz. 1036), tj. 10.000 zł;
- c. koszty zakupu wartości niematerialnych i prawnych, niezaliczonych do pierwszego wyposażenia, których wartość jest niższa od kwoty 10.000 zł;

związane bezpośrednio z zapewnieniem osobom z niepełnosprawnościami warunków do pełnego udziału w procesie przyjmowania na studia, do szkół doktorskich, kształceniu na studiach i w szkołach doktorskich lub prowadzeniu działalności naukowej – z zastrzeżeniem, że w przypadku określenia w polityce rachunkowości uczelni niższego limitu wartości początkowej środków trwałych, do których stosuje się jednorazowy odpis amortyzacyjny, maksymalna wartość początkowa środka trwałego lub wartości niematerialnej i prawnej, finansowanej z dotacji nie może być wyższa niż wysokość tego limitu. **Niedopuszczalne** zatem jest dokonywanie ze środków omawianej dotacji podmiotowej **wydatków inwestycyjnych**.

Ponadto z ww. dotacji uczelnie mogą realizować wydatki na rzecz osób z niepełnosprawnościami, potwierdzonymi orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności oraz wydatki na rzecz osób z niepełnosprawnościami bez stosownego orzeczenia. W tym celu uczelnie mogą opracować wewnętrzny regulamin, który określi kryteria kwalifikacji oraz formy pomocy studentom/doktorantom oraz pracownikom prowadzącym działalność naukową z niepełnosprawnościami bez stosownego orzeczenia.

Przykładowy katalog wydatków z dotacji na wsparcie procesu kształcenia i prowadzenia badań osób z niepełnosprawnościami

Poniżej przygotowany przez MNiSW przykładowy katalog zadań, które można sfinansować ze środków tej dotacji. Jednocześnie należy podkreślić, że katalog ma charakter otwarty i uczelnie mają swobodę w realizacji także innych zadań, zgodnych z przeznaczeniem i charakterem dotacji.

1. W zakresie dostosowania infrastruktury uczelni/domów studenckich do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (niwelowanie barier architektonicznych):
 - remonty¹ istniejącej infrastruktury, służącej osobom z niepełnosprawnościami;
 - koszty eksploatacji i konserwacji sprzętu dla osób z niepełnosprawnością (wind/dźwigów/urządzeń/itp.);
 - zapewnienie miejsc parkingowych;
 - dostosowanie na terenie uczelni oraz w domach studenckich i w bursach akademickich miejsc i ciągów komunikacyjnych (oznaczenia duktów pieszych), miejsc, sanitariatów w celu dostępności korzystania osobom z niepełnosprawnościami;

¹ Zgodnie z art. 3 pkt 8 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – *Prawo budowlane* (Dz. U. z 2018 r. poz. 1202 z późn. zm.) przez remont należy rozumieć wykonywanie w istniejącym obiekcie budowlanym robót budowlanych polegających na odtworzeniu stanu pierwotnego, a niestanowiących bieżącej konserwacji, przy czym dopuszcza się stosowanie wyrobów budowlanych innych niż użyte w stanie pierwotnym.

- dostosowanie obiektów/sal dydaktycznych na potrzeby osób z niepełnosprawnościami, wyposażenia w sprzęt specjalistyczny kompensujący niepełnosprawność;
- koszty badania i weryfikacji dostępności uczelni dla osób z niepełnosprawnościami, w tym audytów dostępności informacji (w szczególności: serwisów internetowych, aplikacji komputerowych i mobilnych), komunikacji z osobami z niepełnosprawnościami, procesów: dydaktycznego, badawczego;
- koszty konsultacji/szkoleń specjalistycznych dotyczących dostępności (architektonicznej, informacji itp.) dla kadry uczelni, w tym osób odpowiedzialnych za inwestycje i remonty, utrzymanie budynków, tworzenie serwisów internetowych, aplikacji (komputerowych, mobilnych).

Mając na względzie prawidłowość wykorzystania dotacji istotnym jest, aby poniesione z niej wydatki nie nosiły znamion ulepszenia środka trwałego. Środki trwałe uważa się za ulepszone, gdy suma wydatków poniesionych na ich przebudowę, rozbudowę, rekonstrukcję, adaptację lub modernizację w danym roku podatkowym przekracza 10.000 zł i wydatki te powodują wzrost wartości użytkowej w stosunku do wartości z dnia przyjęcia środków trwałych do używania, mierzonej w szczególności okresem używania, zdolnością wytwórczą, jakością produktów uzyskiwanych za pomocą ulepszonych środków trwałych i kosztami ich eksploatacji (art. 16g ust. 13 ustawy *o podatku dochodowym od osób prawnych*). O tym, czy poniesione nakłady stanowią wydatki na remont czy nakłady na ulepszenie środka trwałego, decyduje zakres przeprowadzonych prac. Różnica między nakładami na remont, a nakładami na ulepszenie środków trwałych polega na tym, że pierwsze z nich zmierzają do podtrzymania, odtworzenia wartości użytkowej środków trwałych, a drugie do podwyższenia bądź istotnej zmiany cech użytkowych tego składnika majątkowego.

2. W zakresie dostosowania procesu kształcenia lub prowadzenia działalności naukowej:

- diagnoza potrzeb i możliwości studentów/doktorantów oraz pracowników prowadzących działalność naukową z niepełnosprawnościami (w celu zapewnienia im warunków do pełnego udziału w procesie kształcenia i prowadzenia działalności naukowej);
- dostosowanie miejsc, harmonogramu oraz formy zajęć dydaktycznych, w tym zajęć indywidualnych w procesie kształcenia oraz w prowadzeniu działalności naukowej;
- koszty rekrutacji na studia studentów/doktorantów z niepełnosprawnościami: dostosowanie materiałów informacyjno-rekrutacyjnych oraz pomocy dydaktycznych (w tym serwisów internetowych) do potrzeb kandydatów, z zastrzeżeniem, że materiały informacyjne nie zawierają treści promujących uczelnię – odnoszą się wyłącznie do przekazania informacji o warunkach rekrutacji i studiowania;
- zapewnienie pełnego udziału osób z niepełnosprawnościami w procesie weryfikacji wiedzy (egzamin, zaliczenia, itp.), poprzez zastosowanie adekwatnych warunków, trybu oraz środków dydaktycznych;
- zapewnienie i dostosowanie odpowiednich materiałów dydaktycznych, w tym: przenoszenie do wersji tekstowej lub do wersji w druku powiększonym, opracowanie notatek do wersji elektronicznej lub w alfabecie Braille'a oraz dokumentów graficznych z warstwą tekstową i z opisami alternatywnymi dla obiektów graficznych (dokumenty tekstowe, druk powiększony, druk brajlowski, grafiki wypukłe (tyflografiki), wydruki 3D, wykorzystanie tablic interaktywnych, tłumaczenia na język migowy, usługi tłumaczy oraz kursy języka migowego dla studentów/doktorantów oraz dla pracowników

- prowadzących działalność naukową, kursy fonogestów, zapisów alternatywnych, usługi zdalnego tłumaczenia typu wideotłumacz, usługi lipspeakingu, itp.);
- zapewnienie notatek w dostępnej formie, w tym usługi asystenta wspomagającego oraz usługi zdalnego tworzenia notatek – (opracowanie notatek w wersji elektronicznej lub w powiększonym piśmie odręcznym, alfabecie Braille'a, itp.);
 - zapewnienie literatury specjalistycznej i naukowej dla potrzeb osób z niepełnosprawnościami, w tym zakup pozycji bibliotecznych, przenoszenie treści do formy dostępnej dla osób z niepełnosprawnościami (wersje tekstowe, wersje graficzne w warstwą cyfrową i opisami alternatywnymi, druk powiększony, druk brajlowski, nagrania audio itp.);
 - zapewnienie stanowisk z obsługą multimedialną (ksero, skaner, oprogramowanie OCR);
 - koszty najmu/wynajmu lub leasingu pomocy/urządzeń specjalistycznych ułatwiających dostępność osobom z niepełnosprawnością;
 - koszty organizacji lektoratów z języka obcego w formie zajęć grupowych lub indywidualnych, w tym języka polskiego jako obcego dla osób nie(do)słyszających;
 - koszty dodatkowych zajęć konsultacyjno-wyrównawczych, w tym zajęć indywidualnych;
 - koszty jednostek biurowo-administracyjnych związanych z obsługą studentów/doktorantów i pracowników prowadzących działalność naukową z niepełnosprawnością;
 - zapewnienie specjalistycznych szkoleń dla kadry uczelni wspierających pełny udział osób z niepełnosprawnościami w rekrutacji, kształceniu i prowadzeniu działalności naukowej;
 - specjalistyczne szkolenia wspomagające proces dydaktyczny osób z niepełnosprawnościami, umożliwiające studentom/doktorantom oraz osobom prowadzącym działalność naukową właściwą orientację przestrzenną na terenie uczelni oraz zdobywanie umiejętności posługiwania się technologiami asystującymi, poszerzanie wiedzy i kompetencji społecznych;
 - koszty rozwiązań technologicznych oraz koszty porad/kursów specjalistycznych wspomagających adaptację osób z niepełnosprawnościami w środowisku akademickim;
 - zapewnienie specjalistycznych konsultacji (np. logopedycznych, prawnych, zawodowych) osobom z niepełnosprawnościami w celu wspierania ich procesu kształcenia oraz w prowadzeniu działalności naukowej;
 - zakup sprzętu i urządzeń specjalistycznych wspomagających proces dydaktyczny, np. specjalistyczne oprogramowanie komputerowe, rzutniki do wyświetlania tekstu wykładu, finansowanie wkładu własnego uczelni w ramach ubiegania się o dofinansowanie w programie „PFRON ABSOLWENT” lub w innych programach/konkursach – o ile stan prawny lub regulamin projektu/programu/przedsięwzięcia nie wyklucza finansowania/współfinansowania z „dotacji na rzecz osób z niepełnosprawnościami”;

- zapewnienie/dostosowanie odpowiednich warunków do realizacji zajęć wychowania fizycznego dla osób z niepełnosprawnościami, zapewnienie specjalistycznego sprzętu treningowego (platform, wyczynowych wózków inwalidzkich, itp.), w tym jego ubezpieczenie lub wypożyczanie go osobom z niepełnosprawnościami;
- wsparcie uczelnianych sekcji zajmujących się organizacją oraz przygotowaniem osób z niepełnosprawnościami do udziału w obozach/konkursach/olimpiadach/paraolimpiadach;
- zapewnienie alternatywnych form zajęć wychowania fizycznego osobom z niepełnosprawnościami;
- koszty związane z prowadzeniem specjalistycznych zajęć.

Ponadto dokumentowanie zajęć powinno odbywać się np. poprzez sporządzenie listy obecności studentów i doktorantów z niepełnosprawnościami, uczestniczących w zajęciach. Jednocześnie należy podkreślić, że uczelnia powinna posiadać także dokumenty księgowe, rachunki lub faktury potwierdzające poniesienie wydatku z tytułu prowadzenia tego typu zajęć. W ramach organizacji zajęć wychowania fizycznego dostosowanych do potrzeb studentów niepełnosprawnych uczelnia może dokonać zakupu wyposażenia do uczelnianej wypożyczalni sprzętu (o wartości jednostkowej do 10.000 zł) dla osób z niepełnosprawnościami, a także pokrycie kosztów ubezpieczenia tego sprzętu.

3. W zakresie transportu, zakwaterowania oraz udziału w wydarzeniach:

- finansowanie kosztów transportu studentów/doktorantów, pracowników prowadzących działalność naukową z niepełnosprawnościami pomiędzy obiektami uczelni oraz z i do uczelni, pomiędzy uczelnią a miejscem zamieszkania;
- wsparcie uczelni w pokryciu ponadnormatywnych kosztów udziału w krajowych i zagranicznych szkoleniach/konferencjach, zajęciach sportowych, obozach naukowo-sportowych/olimpiadach/paraolimpiadach, itp.;
- finansowanie kosztów zakwaterowania w sytuacjach wynikających z konieczności realizowania przedsięwzięcia specjalistycznego lub konieczność jego zapewnienia wynika ze specjalnych potrzeb osoby z niepełnosprawnością;
- koszty związane z przygotowaniem specjalistycznych/alternatywnych warunków/urządzeń oraz materiałów pozwalających na aktywny udział osób z niepełnosprawnością w przedsięwzięciu/spotkaniu.

4. W zakresie zapewnienia optymalnych rozwiązań technologii wspierających (assistive technologies):

- zapewnienie dostępności stron internetowych uczelni do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, w tym tworzenie stron uniwersalnie zaprojektowanych, dostosowanie istniejących stron, nadzór i bieżący monitoring dostępności;
- zapewnienie dostępności aplikacji komputerowych i mobilnych dla osób z niepełnosprawnościami (studentów/doktorantów, pracowników prowadzących działalność naukową, itp.);

- zapewnienie dostępności e-learningu i innych materiałów multimedialnych, w tym tworzenie materiałów multimedialnych uniwersalnie zaprojektowanych, dostosowanie istniejących materiałów multimedialnych, nadzór oraz bieżący monitoring dostępności;
 - zapewnienie dostępu do zasobów specjalistycznych serwisów bibliotecznych;
 - wyposażenie obiektów/sal uczelni w sprzęt wspomagający widzenie/słyszenie, w tym pętle indukcyjne, systemy FM;
 - koszty rozwiązań kompensujących niepełnosprawność; zapewnienie zdalnych usług w oparciu o nowoczesne technologie, jak tłumaczenia na język migowy czy zdalne tworzenie notatek;
 - zapewnienie rozwiązań technicznych i technologicznych wspierających nawigację, orientację przestrzenną, informację mobilną i inne usługi dla osób z niepełnosprawnościami;
 - dostępność on-line/e-learning w ramach pomocy dydaktycznych i naukowych oraz konsultacji z pracownikami dydaktycznymi/naukowymi, kursy internetowe;
 - zakup sprzętu multimedialnego z przeznaczeniem do wypożyczania;
 - zapewnienie serwisu internetowego jednostki/biura obsługi osób z niepełnosprawnościami.
5. W zakresie zatrudniania i wynagradzania pracowników biur/jednostek organizacyjno-wspomagających osoby z niepełnosprawnościami:
- koszty zatrudniania/wynagradzania/podnoszenia kwalifikacji i kompetencji pracowników biur/jednostek zajmujących się dostępnością warunków na rzecz studentów/doktorantów oraz pracowników prowadzących działalność naukową z niepełnosprawnościami;
 - wynagrodzenie asystentów świadczących usługi asysty wspomagającej, zatrudnionych na potrzeby kandydatów na studia, studentów, doktorantów oraz pracowników prowadzących działalność naukową.
6. Niedozwolone jest natomiast wydatkowanie środków z dotacji na pokrycie kosztów związanych z:
- opłatami za studia, które wnoszą niepełnosprawni studenci i doktoranci;
 - stypendiami lub innymi świadczeniami dla osób z niepełnosprawnością;
 - spotkaniami integracyjnymi;
 - rehabilitacją medyczną lub leczniczą studentów/doktorantów, pracowników prowadzących działalność naukową z niepełnosprawnościami, w szczególności wydatków na zakup sprzętu do rehabilitacji leczniczo-medycznej, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych oraz wynagrodzeń za pracę fizjoterapeuty;
 - promocją uczelni (np. finansowanie kosztów wyjazdów promujących uczelnie, np. w szkołach średnich lub drukowanie ulotek dla kandydatów na studia, przygotowanie filmu promocyjnego o uczelni);

- pokrywanie wydatków o charakterze inwestycyjnym;
- pokrywanie kosztów wydawania artykułów niezwiązanych z tematyką dostępności uczelni dla osób niepełnosprawnych w czasopiśmie - działania te powinny być pokrywane ze środków własnych uczelni.

Reasumując, należy podkreślić, że przedstawiono tylko przykłady wykorzystania środków z dotacji, a decyzje o tym, jakie zadania będą finansowane, podejmują uczelnie zgodnie z przeznaczeniem dotacji.

Istotny jest fakt, iż zasadniczym celem dotacji jest zapewnienie osobom z niepełnosprawnościami warunków do pełnego udziału w procesie przyjmowania na studia, do szkół doktorskich, kształceniu na studiach i w szkołach doktorskich lub prowadzeniu działalności naukowej, co oznacza, że powinno się w sposób racjonalny wyważyć proporcję ponoszonych kosztów administracyjnych (np. na wynagrodzenie pełnomocnika ds. osób z niepełnosprawnościami) w kosztach finansowanych z dotacji.

Ponadto, dotacji nie należy traktować jako jedynej źródła finansowania aktywności osób z niepełnosprawnościami. W przypadkach udziału osób z niepełnosprawnościami w konferencjach, zawodach sportowych itp., koszt ich udziału powinien być finansowany na zasadach przyjętych dla wszystkich studentów/doktorantów/pracowników uczelni, natomiast z ww. dotacji zaleca się pokrywanie dodatkowych kosztów związanych z umożliwieniem osobom z niepełnosprawnościami udziału w ww. aktywnościach.

III. Wymagania szczegółowe dotyczące wydatków związanych z realizacją projektów w konkursie pt. *Uczelnia dostępna* II nr POWR.03.05.00-IP.08-00-DOS/2019:

IOK zastrzega, że realizacja projektów dofinansowywanych w ramach przedmiotowego konkursu, ma pozwolić na zwiększenie intensywności wsparcia **ponad to, co jest finansowane z dotacji podmiotowej** – środki EFS nie mogą zastępować dotacji, lecz mogą pozwolić na realizację wsparcia edukacyjnego na większą skalę. A zatem uczelnie mają obowiązek wykorzystywać w pierwszej kolejności środki z dotacji i na zasadach, o których mowa w części II niniejszego opracowania, tj. z uwzględnieniem *Informacji na temat wykorzystania dotacji podmiotowej...*

Zgodnie z kryterium dostępu nr 109 wydatki ponoszone na realizację projektu muszą uwzględniać zasadę, iż zadania podlegające finansowaniu z EFS nie służą realizacji obowiązków wynikających z przepisów regulujących funkcjonowanie systemu szkolnictwa wyższego, samorządu terytorialnego oraz innych źródeł. Ponadto, oprócz tego, że muszą być zgodne z poniższym katalogiem dopuszczalnych kosztów oraz maksymalnymi stawkami dla poszczególnych instrumentów wsparcia, muszą uwzględniać również kategorie kosztów określonych w *Modelach wsparcia uczelni w celu zwiększenia ich dostępności dla osób z niepełnosprawnościami*, stanowiącym odrębny załącznik do regulaminu.

Jednocześnie należy podkreślić, że wszelkie koszty muszą być ściśle powiązane z działaniami projektowymi i mają służyć prawidłowej ich realizacji, a zatem muszą być niezbędne i mieć racjonalną wysokość.

Zestawienie niektórych wydatków, które mogą pojawić się w projekcie i ich kwoty maksymalne:

Lp.	Towar / usługa	Standard – warunki kwalifikowania wydatku na etapie oceny projektów	Maksymalna cena rynkowa	Dodatkowe zalecenia IOK
1.	trener/wykładowca	<ul style="list-style-type: none"> – wydatek kwalifikowalny, o ile jest to uzasadnione specyfiką realizowanego projektu; – koszt pracy trenera obejmuje koszty opracowania programu oraz materiałów dydaktycznych, dojazdu, zakwaterowania, wyżywienia oraz dodatkowego wsparcia, jeśli przewidziane jest w ramach projektu; – wydatek kwalifikowalny, o ile trener posiada wykształcenie wyższe/zawodowe lub certyfikaty/zaświadczenia/inne umożliwiające przeprowadzenie danego wsparcia; – wydatek kwalifikowalny, o ile trener posiada doświadczenie umożliwiające przeprowadzenie danego wsparcia, przy czym minimalne doświadczenie zawodowe w danej dziedzinie nie może być krótsze niż 2 lata 	150 PLN/godz.	<p>Możliwe jest ujęcie w budżecie stawki wyższej niż 150 PLN/godz. wyłącznie w uzasadnionych przypadkach, w zależności od tematyki, zakresu wsparcia.</p> <p>Standard szkolenia, w tym wymagania dotyczące trenera, czasu trwania, poziomu, zakresu merytorycznego wnioskodawca określa we wniosku o dofinansowanie projektu.</p> <p>W przypadku przedmiotowego konkursu dopuszcza się uwzględnienie wyższej stawki w przypadku trenerów będących osobami z niepełnosprawnościami, których koszty realizacji usługi na rzecz beneficjenta mogą być podwyższone.</p> <p>Przykładowo: w związku z tym, że trener jest osobą posiadającą niepełnosprawność ruchową może zaistnieć konieczność dojazdu na miejsce szkolenia dzień wcześniej a</p>

				<p>więc koszt realizacji usługi jest wyższy o koszt zakwaterowania.</p> <p>Na etapie realizacji i rozliczania projektu IOK dopuszcza możliwość uznania za niekwalifikowalne kosztów organizacji szkoleń o zmienionych warunkach i standardzie niższym niż założone w umowie o dofinansowanie.</p> <p>W przypadku szkoleń zamkniętych wnioskodawca przedstawia koszty w ujęciu godzinowym np. koszt 1 h x liczba godz. x liczba grup.</p> <p>W przypadku finansowania w ramach projektu uczestnictwa w szkoleniach otwartych możliwe jest przedstawienie kosztu jednostkowego za uczestnika.</p> <p>Godzina szkolenia rozumiana jest jako 45 min.</p>
2.	przerwa kawowa	<ul style="list-style-type: none"> – wydatek kwalifikowalny, o ile jest to uzasadnione specyfiką realizowanego projektu; – wydatek kwalifikowalny, o ile forma wsparcia, w ramach której ma być świadczona przerwa kawowa dla tej samej grupy osób w danym dniu trwa co najmniej 4 godziny lekcyjne; – obejmuje kawę, herbatę, wodę, mleko, cukier, cytrynę, drobne słone lub słodkie przekąski typu paluszki lub kruche ciastka lub owoce, przy czym istnieje możliwość szerszego zakresu usługi, o ile mieści się w określonej cenie rynkowej 	15 PLN/osobę /dzień szkoleniowy	<p>Cena rynkowa powinna być uzależniona od rodzaju oferowanej usługi i jest niższa, jeśli finansowany jest mniejszy zakres usługi (np. kawa, herbata, woda, mleko, cukier, cytryna bez drobnych słonych lub słodkich przekąsek).</p>

3.	zimny bufet	<ul style="list-style-type: none"> - wydatek kwalifikowalny, o ile jest to uzasadnione specyfiką realizowanego projektu - wydatek kwalifikowalny, o ile forma wsparcia, w ramach której ma być świadczony zimny bufet dla tej samej grupy osób w danym dniu trwa co najmniej 4 godziny lekcyjne (tj. 4 x 45 minut) i nie jest przewidziany lunch/obiad - obejmuje kawę, herbatę, wodę, soki, mleko, cukier, cytrynę, drobne słone lub słodkie przekąski typu paluszki lub kruche ciastka lub owoce, kanapki, przekąski koktajlowe, przy czym istnieje możliwość szerszego zakresu usługi, o ile mieści się w określonej cenie rynkowej. 	25 PLN/osobę /dzień szkoleniowy	Cena rynkowa powinna być uzależniona od rodzaju oferowanej usługi i jest niższa, jeśli finansowany jest mniejszy zakres usługi.
4.	lunch/obiad/kolacja	<ul style="list-style-type: none"> - wydatek kwalifikowalny, o ile jest to uzasadnione specyfiką realizowanego projektu; - obejmuje dwa dania (zupa i drugie danie) oraz napój, przy czym istnieje możliwość szerszego zakresu usługi, o ile mieści się w określonej cenie rynkowej; - w przypadku lunchu / obiadu wydatek kwalifikowalny, o ile wsparcie dla tej samej grupy osób w danym dniu trwa co najmniej 6 godzin lekcyjnych (tj. 6 x 45 minut); - w przypadku kolacji wydatek kwalifikowalny, o ile finansowana jest usługa noclegowa 	35 PLN/osobę	Cena rynkowa powinna być uzależniona od rodzaju oferowanej usługi i jest niższa, jeśli finansowany jest mniejszy zakres usługi (np. obiad składający się tylko z drugiego dania i napoju).
5.	nocleg w kraju	<ul style="list-style-type: none"> - wydatek kwalifikowalny, o ile jest to uzasadnione specyfiką realizowanego projektu; - możliwość zagwarantowania noclegu dotyczy wyłącznie uczestników, którzy posiadają miejsce 	hotel o maksymalnym standardzie 3*: - 220 PLN/1 nocleg / 1 osoba	Cena rynkowa powinna być uzależniona od rodzaju oferowanej usługi i jest niższa, jeśli finansowany jest mniejszy zakres usługi (np. nocleg w pokoju 3-osobowym)

		<p>zamieszkania w miejscowości innej niż ta miejscowość, w której odbywa się wsparcie;</p> <ul style="list-style-type: none"> – planowanie form wsparcia poza miejscowością, w której ma siedzibę wnioskodawca będzie w szczególności przedmiotem oceny przez KOP pod kątem adekwatności i kwalifikowalności kosztów; – wydatek kwalifikowalny, o ile wsparcie (np. szkolenie, spotkanie) dla tej samej grupy osób trwa co najmniej dwa dni; – w przypadku wsparcia trwającego nie dłużej niż jeden dzień wydatek kwalifikowalny w sytuacji, gdy miejsce udzielania wsparcia jest oddalone od miejscowości, w której siedzibę ma wnioskodawca o więcej niż 50 km (drogą publiczną, a nie w linii prostej), a jednocześnie wsparcie zaczyna się przed godziną 9.00 lub kończy się po godzinie 17.00, chyba że nie ma dostępnego dojazdu publicznymi środkami transportu; – obejmuje nocleg w miejscu noclegowym o standardzie maksymalnie hotelu 3* wraz ze śniadaniem, przy czym istnieje możliwość szerszego zakresu usługi, o ile mieści się w określonej cenie rynkowej i jest to uzasadnione celami projektu lub specyficznymi potrzebami; – obejmuje nocleg, co do zasady w pokojach 2-osobowych (nocleg w pokojach 1-osobowych jest kwalifikowalny tylko w uzasadnionych przypadkach) 	<p>hotel o niższym standardzie niż 3* oraz pensjonat, motel itd.:</p> <p>- 130 PLN/1 nocleg / 1 osoba</p>	
6.	zwrot kosztów dojazdu	<ul style="list-style-type: none"> – wydatek kwalifikowalny w przypadku uzasadnionych potrzeb grupy docelowej; 	<p>cena uzależniona od cenników operatorów</p>	

		<ul style="list-style-type: none"> – planowanie form wsparcia poza miejscem zamieszkania będzie w szczególności sposobem przedmiotem oceny przez KOP pod kątem adekwatności i kwalifikowalności kosztów; – wydatek rozliczany na podstawie rzeczywiście poniesionych kosztów za faktycznie odbytą podróż z uwzględnieniem posiadanej przez danego uczestnika projektu ulgi na dany środek transportu, bez względu na to, z jakiego tytułu ulga przysługuje. Wydatki powinny być udokumentowane. – wydatek kwalifikowalny <u>do wysokości</u> opłat za środki transportu publicznego szynowego lub kołowego zgodnie z cennikiem biletów II klasy obowiązującym na danym obszarze, także w przypadku korzystania ze środków transportu prywatnego (w szczególności samochodem lub taksówką) jako refundacja wydatku faktycznie poniesionego do ww. wysokości – w przypadku podróży międzynarodowych (wykładowcy z zagranicy) kwalifikowany może być koszt <u>do wysokości</u> opłat za transport lotniczy w klasie ekonomicznej – zalecany jest, jeśli to możliwe, zakup biletów podróży z możliwością zwrotu lub wymiany (np. w zakresie zmiany terminu podróży lub nazwiska osoby podróżującej) na wypadek nieoczekiwanych sytuacji 	<p>komunikacji publicznej</p> <p>istnieje możliwość przewidzenia organizacji transportu zbiorowego – porównanie cen rynkowych</p>	
7.	wynajem sal szkoleniowych	<ul style="list-style-type: none"> – wydatek kwalifikowalny, o ile jest to uzasadnione specyfiką realizowanego projektu oraz potrzebami grupy docelowej; 	75 PLN/godz. zegarową szkolenia	<ul style="list-style-type: none"> – cena dotyczy też wynajmu sali na różnego typu spotkania, o ile ich realizacja jest niezbędna i wynika z celu realizacji projektu, zaś cena powinna być niższa, jeśli koszt nie

		<ul style="list-style-type: none"> – sala zajęciowa powinna mieścić do 30 osób z zapewnieniem odpowiednich warunków socjalnych i bhp; – obejmuje koszt wynajmu sali wyposażonej, zgodnie z potrzebami projektu, m.in. w stoły, krzesła, rzutnik multimedialny z ekranem, komputer, tablice flipchart lub tablice suchościeralne, bezprzewodowy dostęp do Internetu oraz koszty utrzymania sali, w tym energii elektrycznej; – wydatek kwalifikowalny, o ile sala oraz budynek, w którym się ona znajduje, zapewnia dostęp dla osób z niepełnosprawnością ruchową (tj. dostosowanie architektoniczne) – nie dotyczy udostępniania sal szkoleniowych, jako wkład własny w projekcie 		<p>obejmuje wyposażenia określonego jak dla wynajmu sali szkoleniowej;</p> <ul style="list-style-type: none"> – cena obejmuje wynajem krótkoterminowy (w przypadku wynajmu sal szkoleniowych na okres dłuższy niż 80 godzin zegarowych cena powinna być niższa); – cena nie dotyczy wynajmu specjalistycznych sal szkoleniowych, np. sal komputerowych, laboratoriów lub sal wyposażonych w sprzęt specjalistyczny umożliwiający udział we wsparciu osób z innymi rodzajami niepełnosprawności niż niepełnosprawność ruchowa (np. sala z pętlą indukcyjną)
8.	wynajem sali na spotkania indywidualne	<ul style="list-style-type: none"> – wydatek kwalifikowalny, o ile jest to uzasadnione specyfiką realizowanego projektu oraz potrzebami grupy docelowej – obejmuje koszt wynajmu sali wyposażonej, zgodnie z potrzebami projektu, m.in. w stoły, krzesła, tablice flipchart lub tablice suchościeralne, bezprzewodowy dostęp do Internetu oraz koszty utrzymania sali, w tym energii elektrycznej – wydatek kwalifikowalny, o ile sala oraz budynek, w którym się ona znajduje, zapewnia dostęp dla osób z niepełnosprawnością ruchową (tj. dostosowanie architektoniczne), przy czym obowiązek ten nie dotyczy 	40 PLN/ godz. zegarową spotkania	<ul style="list-style-type: none"> – cena obejmuje wynajem krótkoterminowy (w przypadku wynajmu sal na okres dłuższy niż 80 godzin zegarowych cena powinna być niższa) – cena nie dotyczy wynajmu sal wyposażonych w sprzęt specjalistyczny umożliwiający udział we wsparciu osób z innymi rodzajami niepełnosprawności niż niepełnosprawność ruchowa (np. sala z pętlą indukcyjną).

		<p>udostępniania sal na spotkania indywidualne jako wkład własny w projekcie</p> <ul style="list-style-type: none"> – sala zajęciowa powinna mieścić do 10 osób z zapewnieniem odpowiednich warunków socjalnych i bhp. 		
9.	wynajem sali komputerowej	<ul style="list-style-type: none"> – wydatek kwalifikowalny, o ile jest to uzasadnione specyfiką realizowanego projektu – obejmuje koszt wynajmu sali wyposażonej, zgodnie z potrzebami projektu, m.in. w stoły, krzesła, rzutnik multimedialny z ekranem, min. 12 stanowisk komputerowych, tablice flipchart lub tablice suchościeralne, bezprzewodowy dostęp do Internetu oraz koszty utrzymania sali, w tym energii elektrycznej – wydatek kwalifikowalny, o ile sala oraz budynek, w którym się ona znajduje, zapewnia dostęp dla osób z niepełnosprawnością ruchową (tj. dostosowanie architektoniczne), przy czym obowiązek ten nie dotyczy udostępniania sal jako wkład własny w projekcie. 	70 PLN/ godz. zegarową szkolenia	<ul style="list-style-type: none"> – cena dotyczy wynajmu sali na szkolenia specjalistyczne wymagające określonego typu sprzętu, min. 12 stanowisk komputerowych (cena powinna być niższa, jeśli koszt obejmuje mniejszą liczbę stanowisk komputerowych) – cena obejmuje wynajem krótkoterminowy (w przypadku wynajmu sal na okres dłuższy niż 80 godzin zegarowych cena powinna być niższa) – cena nie dotyczy wynajmu sal wyposażonych w sprzęt specjalistyczny umożliwiający udział we wsparciu osób z innymi rodzajami niepełnosprawności niż niepełnosprawność ruchowa (np. sala z pętlą indukcyjną)
10.	zakup materiałów biurowych dla uczestników zajęć	<ul style="list-style-type: none"> – wydatek kwalifikowalny, o ile jest to uzasadnione specyfiką realizowanego projektu – wydatek kwalifikowalny, o ile przewidziane są w ramach realizowanego projektu szkolenia/warsztaty/doradztwo 	9 PLN/zestaw bez pendrive lub 24 zł/zestaw z pendrivem	<ul style="list-style-type: none"> – cena rynkowa powinna być uzależniona od rodzaju oferowanej usługi i jest niższa, jeśli finansowany jest mniejszy zakres usługi (np. notes i długopis)

		– obejmuje zestaw składający się z teczki, notesu, długopisu lub zestawu z dodatkowym pendrive, co dotyczy tylko dużej ilości materiałów szkoleniowych nagrywanych na pendrive, zamiast wydruku tych materiałów		– cena nie obejmuje kosztu logotypów (objęte są kosztami pośrednimi)
11.	koszty niezbędnych materiałów zużywalnych	<p>IOK dopuszcza możliwość finansowania materiałów zużywalnych tj. materiałów ulegających całkowitemu zużyciu, wyczerpaniu lub degradacji w wyniku normalnej eksploatacji w czasie realizacji zajęć (np. odczynniki chemiczne), w przypadku, gdy brak ich finansowania w projekcie skutkowałby zubożeniem praktycznego wymiaru zajęć. Powinny to być jednak wyłącznie materiały w ilości/liczbie niezbędnej i ściśle powiązanej z programem zajęć na podstawie przedstawionej we wniosku analizy potrzeb w tym zakresie.</p> <p><u>Nie mogą tu być uwzględnione środki trwałe (komputer, laptop, drukarka, skaner, rzutnik multimedialny itp.) niezależnie od ich wartości, ani inne rzeczowe składniki majątku, których przewidywany okres użytkowania jest dłuższy niż okres realizacji zajęć.</u></p> <p>Wnioskodawca w uzasadnieniu pod budżetem projektu powinien wskazać szczegółowo rodzaj materiałów zużywalnych i ich szacunkową ilość/liczbę.</p> <p>Fakt wykorzystania materiałów zużywalnych powinien być udokumentowany np. w dzienniku zajęć. Zakup materiałów zużywalnych powinien być udokumentowany (np. faktura). Oprócz zakupu możliwe jest wykorzystanie materiałów zużywalnych będących w dyspozycji podmiotu/beneficjenta – w takim przypadku</p>		Wnioskodawca powinien przeprowadzić na etapie konstruowania budżetu projektu porównanie cen rynkowych uzasadniające racjonalność i efektywność przyjętej kwoty kosztów materiałów zużywalnych.

		wnioskodawca powinien ująć te koszty w budżecie projektu wyłącznie jako wkład własny rzeczowy.		
12.	Ubezpieczenie NNW	<p>Zakres ubezpieczenia określa wnioskodawca, także w zależności od uregulowań obowiązujących w podmiocie przyjmującym uczestników. Koszty związane z wykupieniem polisy ubezpieczeniowej NNW (od następstw nieszczęśliwych wypadków) dla uczestników są kosztem kwalifikowalnym za cały okres trwania wsparcia, łącznie z dojazdem i powrotem. Ubezpieczenie obejmuje wyłącznie zdarzenia zaistniałe w Polsce.</p> <p>Koszty i standardy ubezpieczenia muszą być porównywalne do tego rodzaju usług dostępnych na rynku komercyjnym. W przypadku, jeśli możliwe będzie ubezpieczenie grupowe uczestników, IOK rekomenduje zastosowanie takiego rozwiązania, jeśli będzie ono rozwiązaniem tańszym niż indywidualne ubezpieczenie.</p>		Wnioskodawca winien przeprowadzić na etapie konstruowania budżetu projektu porównanie cen rynkowych uzasadniające racjonalność i efektywność przyjętej kwoty.

W przypadku gdy Wnioskodawca przewiduje we wniosku stawkę wyższą od powyżej wskazanych lub też inne koszty, należy ten fakt uzasadnić pod budżetem szczegółowym.